

PETER MANSCHOT fonds

Fondsenwerving ter ondersteuning van de
Family Medicine opleiding te Eldoret, Kenia

Jaarverslag 2019

Inleiding

In september 2006 is het Peter Manschot Fonds (PMF) opgericht. Het doel van deze stichting is: fondswerving ter ondersteuning van de Family Medicine opleiding in **Eldoret, Kenya**. Deze postdoctorale opleiding is gestart in 2005 en geeft uitvoering aan een curriculum van 4 jaar waarin Keniaanse basisartsen worden opgeleid tot huisarts/tropenarts. Inhoud van de opleiding richt zich tevens op: uitbreiding van klinische vaardigheden, ontwikkelen van management kwaliteiten om de zorg in en rond het ziekenhuis aan te sturen, onderwijsvaardigheden en goede communicatieve eigenschappen. Het doel: allround dokters opleiden, die behouden blijven voor het land en zich grotendeels op het platteland vestigen als hoofden van kleinere ziekenhuizen

Huidige resultaten in Kenya

In de afgelopen 14 jaar hebben **39 artsen** deze opleiding aan de Moi University voltooid en zich verspreid over het land in districts- en plattelandsziekenhuizen. Tevens zijn sommigen verbonden als Head of Department of faculty aan de Family Medicine opleidingen die nu door vijf universiteiten in Kenya worden verzorgd. Hun namen zijn tussen haakjes geplaatst:

Moi University, Eldoret, gestart in 2005 (Laktabai, Head of Department en Akiruga, lecturer)
Aga Khan, Nairobi, gestart in 2012.

Maseno, 60 km van Kisumu, gestart sept 2014 (Omondi, lecturer)

Kenyatta University, Nairobi, gestart in 2015 (Thigiti, Haed of Division)

Kabarak, Private University, gestart in 2015 (Wechuli, HoD)

Artsen in opleiding Family Medicine

Totaal 5 universiteiten

50 FM doctors afgestudeerd

75 in training

Aan de Moi University in Eldoret (locatie Webuye) zijn thans 8 artsen in opleiding. In totaal hebben in de veertien jaar dat de Family Medicine opleiding aan de Moi University bestaat 43 registrars hieraan deelgenomen. Doordat nu ook andere universiteiten met een postdoc Family Medicine opleiding zijn gestart zou je mogen spreken van een voortrekkersfunctie van de opleiding in Eldoret. In heel Kenya zijn dit jaar ruim 50 artsen in opleiding voor Family Medicine.

Intussen heeft de doelstelling van het Peter Manschot Fonds zich verbreed tot andere huisartsenopleidingen in Oost-Afrika, met name in Rwanda. Er wordt ook gekeken naar de mogelijkheden in Malawi.

Het jaarlijks aantal nieuwe aanmeldingen voor de opleiding aan de Moi University in Eldoret is de laatste tijd laag. September 2018 slechts 3 nieuwe registrars en in 2019 geen enkele aanmelding. Daar staat tegenover dat Fam. Med. in Kenya meer vaste grond onder de voeten heeft gekregen gezien de uitbreiding van het aantal post-doc opleidingen. Vaak met behulp van de faculty vanuit Moi.

In **Rwanda** wordt onderwijs in Fam. Med. en Community Health gegeven in het basiscurriculum. De 4-jarige postdoc opleiding Family Medicine is in 2014 door de toenmalige minister geschrapt. Men probeert een 2 jarige diploma course op te starten.

In het jaar 2019 werd door het Peter Manschot Fonds gefaciliteerd in de opleidingen in Kenya en Rwanda.

1. Samenstelling bestuur Peter Manschot Fonds

Fons Mathot, voorzitter PM-fonds, huisarts en senior lecturer Moi University, Uitzending oktober 2005/voorjaar 2006

Adam Lagro, secretaris PM-fonds, oud huisarts en medisch Directeur Atrium Ziekenhuizen te Heerlen

Maaïke Flinkenflögel, penningmeester PM-fonds huisarts, previous Head of Dep. FM. U van Kigali, Rwanda, nu docent KIT Amsterdam

Pieter van den Hombergh, vicevoorzitter supportgroep, huisarts. Consultant Primary care & International Health

Wim Heres, huisarts, bestuur NVTG, voorzitter Sano.

Joop Raams, huisarts in Amersfoort, bestuurder District Midden Nederland, bestuur NVTG

Roger Damoiseaux, hoogleraar huisartsgeneeskunde Universiteit Utrecht

Steven van de Vijver, huisarts, beleidsadviseur Primafamed (observator)

Leon van Groenendaël, huisarts, voorzitter WHIG (observator)

2. Overlijden Harry Crebolder

Op 30 maart 2019 overleed voormalig tropenarts en emeritus hoogleraar huisartsgeneeskunde Harry Crebolder op de leeftijd van 81 jaar. Hij stond aan de wieg van het Eldoret project. In 2004 bereidde hij samen met Peter Manschot de start voor van de post doc opleiding aan de Moi University. Hij stimuleerde Peter om samen met de Keniaanse professor Otsyula en de Amerikaan Ray Downing in januari 2005 met de eerste groep van zes registrars te beginnen. Hij was het ook die de HOD van de medische faculteit, prof. Esamay, tijdens een nachtelijk gesprek in Maastricht wist te overtuigen van het belang van huisartsgeneeskunde in Kenya.

In september 2006 was hij mede oprichter van het Peter Manschot Fonds en bleef hij ruim tien jaar een inspirerend bestuurslid. Als een ware godfather hield hij ons steeds de juiste doelen voor ogen. Een van zijn sterke punten was de nadruk op academisering van de Family Medicine opleiding. Pas wetenschappelijk onderzoek zou de huisartsgeneeskunde in Oost Afrika werkelijk op de kaart zetten. Een erfenis die nog steeds om invulling vraagt. Onvergetelijk was het in april 2013 door hem georganiseerde bezoek in Maastricht van twee afgestudeerde Keniaanse collega's uit Eldoret, Patrick Chege en Jermiah Laktabai. Beiden zijn na elkaar Head of the department of Family Medicine in Eldoret geworden.

Nijmegen, oktober 2006 (van li naar re) prof. Harry Crebolder, prof. Chris van Weel en professor Otsyula van Moi University

3. Vergadering woensdag 3 april 2019

De vergadering vindt plaats voorafgaand aan de Invitational Conference van de WHIG. in het VvAA gebouw in Utrecht. Als gasten zijn aanwezig Per Kallestrup, professor Family Medicine and Global Health, Aarhus University en Jan de Maeseneer van de Universiteit van Gent.

De aanvraag van Vincent Cubaka en Mieke voor het onderwijs aan de Universiteit van Rwanda wordt besproken.

Er komt een format om projectvoorstellen bij het PMF in te dienen. Hierin moeten voorstel, financiële verantwoording en na afloop een verslag een plaats krijgen. Ook lokale support is een voorwaarde voor goedkeuring. Basis is het idee van *twinning* en co-financiering. Gezien

onze zeer beperkte financiën zien we onze mogelijkheden meer als ‘seed money’ dan als volledig verantwoordelijk voor grote projecten. Er is geen geld voor gebouwen, running costs en salarissen van docenten.

Fondswerving kan actiever. Op onze website zal een duidelijke uitleg gegeven worden over de periodieke gift. De looptijd van een dergelijke gift is minimaal 5 jaar. Voordeel is dat het gedoneerde bedrag volledig aftrekbaar is van de belasting. Formulieren hiervoor worden op de website geplaatst.

Hussein (registrar in Webuye) gaat een revolving fund oprichten voor financiële steun aan registrars die hun collegegeld niet volledig zelf kunnen betalen. Pieter schrijft een voorstel voor aanloopgeld. Jane in Uganda is klaar met de cursus in Maastricht. Er ligt van haar geen verdere aanvraag.

Maike maakt een format voor het indienen en het verantwoorden van een projectvoorstel bij het PMF.

Wat betreft het bestuur van het PMF wordt de functie van Leon en Steven die van observator.

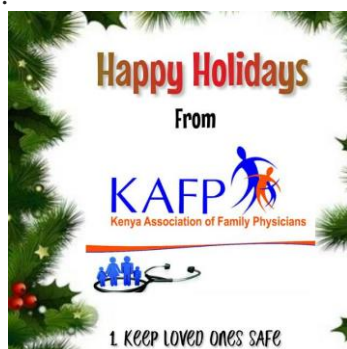
4. Onderwijs Family Medicine in Webuye (Eldoret, Moi University)

In 2019 hebben Marianne Holtland en Hans Bakker geen les gegeven in Kenia. Er bleek geen behoefte aan de cursus Clinician as Teacher omdat altijd twee jaargangen gecombineerd worden. De laatste cursus was vorig jaar. Vandaar. En in het najaar verviel de Introductiecursus omdat er geen nieuwe eerstejaars studenten waren. Reden: de counties (provincies) willen hun eigen algemeen artsen niet de mogelijkheid geven om te vertrekken naar Moi University. Zij moeten in hun eigen county ziekenhuis blijven werken.

In totaal zijn er nu in 14 jaar aan de Moi University 39 afgestudeerde Family Physicians. In opleiding zijn er nu 8.

4. KAFP (Kenya Associations of Family Physicians)

Van belang is dat er nu in Kenia aan 5 universiteiten een post doc Family Medicine opleiding bestaat. Die leveren een gestaag groeiend aantal family doctors op. Zij zijn goed georganiseerd binnen de KAFP. Van deze overkoepelende organisatie is Thigiti de voorzitter en Joy Mugambi de vice-voorzitter. Beiden zijn opgeleid aan Moi University. Er wordt uitstekend communicatie onderhouden via een uitgebreide WhatsApp groep met maar liefst 150 deelnemers. Men wijst elkaar op talrijke nascholingsmogelijkheden, deelt problemen en legt moeilijke casuïstiek aan elkaar voor. Ook nieuwtjes en belangrijke gebeurtenissen worden uitgewisseld. Hieronder de wensen voor een goede kerstvakantie van deze groep met hun fraaie logo: stethoscoop en family.

5. Support Elias Hussein

Op woensdag 30 januari 2019 ontvingen wij het volgende verzoek van Jeremiah Laktabai, Head of the Department:

I trust you are well.

I received a distress call for support from one of our final year residents called Elias Hussein. He has been sponsoring himself since he joined the program with support from his family. He has exhausted his savings and is struggling to pay his final year tuition fees. He is to graduate in September.

He has had to move his family to a small house to save on rent payments.

He is one of the most hard-working registrars who is managing the palliative care unit, and wants to go into palliative care after graduation.

The purpose of this mail is to inquire if there is any way to support him from your end, at least with tuition for the final year.

Regards, Jermiah laktabai

Elias Hussein is een veelbelovende 4^ejaars registrar. Hij functioneert in 2018 als co-teacher in het onderwijsprogramma van Marianne en Hans. Hij schrijft een artikel over een palliative care programma rondom het opleidingsziekenhuis in Webuye. Daarvoor krijgt hij een grant. In drie maanden heeft hij, na het geven van een training van een week aan health workers in centra in de omgeving, aan 780 patiënten palliative care kunnen regelen. Tevens hebben alle deelnemende centra nu morfine. Een ongelooflijke prestatie.

Na een snelle ronde binnen het PMF-bestuur besluiten we € 1000,= bij te dragen aan zijn tuition fees. Daarop volgt een bedankbrief:

Dear Fons and team,

Thank you very much for the offer. This is a great boost to Hussein.

Regarding your questions:

The tuition fees for the year are Ksh 178,000 (€ 1500,=).

Hussein is interested in staying on and pursuing a career in palliative medicine. His continuing in Webuye will depend on the university giving him a teaching position as soon as he completes his training in September 2019. There is currently a hiring freeze at the university. I have been discussing with people in AMPATH about engaging him in palliative care services in Eldoret as he awaits transitioning to the department. The discussions are ongoing.

Many thanks again for the generous contribution to his tuition.

Laktabai

Links: Elias Hussein

6. Onderwijs in Rwanda maart tot september 2019

In tegenstelling tot de postdoc opleiding in Kenia vindt het onderwijs in Rwanda geheel in het basiscurriculum plaats. In 2014 is door de toenmalige minister van gezondheidszorg de specialisten opleiding tot Family Physician afgeschaft. Protest daartegen hebben tot nu toe niets uitgehaald. Mede ondersteund door het PMF hebben Mieke Visser en Maaïke Flinkenflögel ervoor gekozen om onderwijs in het basiscurriculum te geven vanuit de filosofie dat op deze manier de studenten reeds vroeg door het gedachtegoed van FM worden geïnspireerd.

Annual report Department of Primary Health Care School of Medicine and Pharmacy, University of Rwanda

Introduction

The Department of Primary Health Care, School of Pharmacy and Medicine, University of Rwanda, provides training to undergraduate medical, dental and pharmacy students in social medicine & community health since 2011.

The overall aim of social and community medicine training (iSOCO) in undergraduate medical, dental surgery and pharmacy curriculum is to develop patient-centered and community-oriented professional health care providers. iSOCO is a longitudinal module introducing students to social and community medicine.

The curriculum is developed by a working group of experts in Family Medicine. The training material is available to the students in Moodle and has a lot of references to academic literature.

It will prepare the students to understand the basic principles of social and community health care they will need within the practice of medicine, dental surgery and pharmacy. The module is divided into five main sections (Population Health, Health Systems, Social Medicine, Communication skills and Professionalism) that are further divided in key elements.

Year 1 will be used as an introduction to the five sections. This will be continued in years 2, 3 and 4. The first 3 years are 2 weeks courses consecutively at the campus of the University.

iSOCO4, the last course is provided to all medical students at the training site of Rwinkwavu. The students participate in small groups during the year in PHC activities, in health centers, during home visits with Community Health Workers and social workers, reaching out to communities in health education. Recently the program was extended with a palliative care curriculum of 2 weeks in Kigali and in Butare. Partners in Health is responsible for this program.

Achievements and barriers

More than thousand students have been trained the last years in all aspects of Primary Health Care in Rwanda. However due to the increasing number of students there was a lack of resources, staff, logistics, and finances at the University, that hindered the continuation of the iSOCO trainings. Like in the second semester 2018-2019 the School of Medicine and Pharmacy was obliged to add the 350 medical students of Gitwe University to their student population, since this University was closed. Dr. Vincent Cubaka left the program as head of Department December 2018, but fortunately Dr. Richard Nduwayezu could follow him up from January 2019. Dr Nduwayezu had been a student in 2012 of the program and since then assisted as volunteer assistant lecturer. Recently he finished the Master program in Global Health at the University of Global Health Equity in Butare, Rwanda. Thanks to the contribution of the Peter Manschot Fund the teaching sessions could be continued with the help of volunteer lecturers: for every teaching session with classes of 200 – 350 students 2 lecturers and 2 facilitators to teach and support the students in their group work were necessary. The UR had 2 staff lecturers, 2 extra faculty, volunteer lecturers, were necessary for the following tasks:

- To assist in lecturing during the 2 weeks courses
- To assist in preparing and organizing the daily lectures of iSOCO2 and iSOCO3 for 350 students of Gitwe and 200 students of UR
- To supervise the 20 working groups of students in their daily assignments
- To assist in correcting the daily assignments of the 20 working groups
- To assist in preparing exam questions, supervise the exams and assist in correcting the exams of all students.

The iSOCO 1 and 2 courses to the University of Rwanda students were taught in March and July 2019 (250 and 200 students respectively). In March 2019 dr. Mieke Visser, parttime honorary associate professor Family Medicine at UR, assisted in the program. In July one extra course to all year 350 medical students of Gitwe, iSOCO1 was given, organized and coordinated by dr. Richard Nduwayezu. The Peter Manschot Fund supported the volunteer lecturers of all these courses.

Dr. Richard Nduwayezu and Dr. Marieke Simmelink, preparing the course.

An extra fund was necessary providing iSOCO2 to the Gitwe students in August 2019 and in the academic year 2019-2020 iSOCO3 to the UR and Gitwe students in December 2019. Again, thanks to the Peter Manschot Fund these extra courses could be continued supporting the volunteer lecturers with accommodation, transport and a small stipend. For the training in August 2019, the Dutch lecturer, dr. Marieke Simmelink who has a Master in Global Health of the Royal Tropical Institute of Amsterdam, attached as volunteer lecturer to the FM Department of Aga Khan University in Nairobi, assisted in the program as well as dr. Mieke Visser. Both were also supported by the Peter Manschot Fund..

In September 2019 a Palliative Care and Universal Health Coverage conference took place in Kigali. Our Department together with Partners in Health organized a workshop “Palliative Care Education”. More than 50 representatives of different African countries attended and gave their inputs.

Dr Sylvia Callender and Dr Vincent Cubaka practising for the conference

The palliative care working group, left to right: dr. Vincent, dr Sylvia, dr Mieke Visser, dr Akiiki Bitalabehe, friend of Aiiki, dr Richard Nduwayezu.

7. Planning en verplichtingen voor 2020

- Uitzenden van Marianne en Hans voor de post-doc trainingen in Webuye (Moi University)
- Continuering onderwijs basiscurriculum Rwanda: € 6500,=
- Lokale faciliteiten onderwijs Webuye (Eldoret) maaltijden, koffie, thee € 200,=
- Om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen in dringend fondswerving nodig
- Onderzoek in Malawi naar mogelijkheden FM opleiding in Blantyre

8. Financiële paragraaf 2019

Saldo 01-01-2019 € 16.540

Baten	Grote donaties	€	0
	Kleine donaties	€	1.375
	Support WHIG	€	4.000
		=====	
		€	5.375

Lasten

Onderwijskosten Kenia	€ 1.000
Onderwijskosten Rwanda	€ 7.000
Bankkosten	€ 126
Transferkosten	€ 19
Vergaderkosten	€ 187
	=====
	€ 8.332

Negatief resultaat: - € 2.957

Eindsaldo 31-12-2018 € 13.584

Dit jaarverslag is opgetekend door

Fons Mathot, voorzitter Peter Manshot Fonds
Utrecht, 7 april 2021

Bankrekening PMF: ABN-AMRO: NL90 ABNA 0493 7766 64
De Stichting heeft de ANBI status
KvK-nummer: 17193010
Zie ook onze website: www.whig.nl